კვირის მიმოხილვა

კვირის გამოშვება: 2026 წლის 31 ოქტომბრიდან 6 ნოემბრამდე ამბები

პოლიტიკა

ამერიკელი ამომრჩევლები მონაცემთა ცენტრებს დაუპირისპირდნენ. 3 ნოემბრის შუალედურ არჩევნებზე მონაცემთა ცენტრების საკითხი 45 ადგილობრივ კენჭისყრაზე დადგა. *The Verge*-ის მიერ მოყვანილი დათვლით, 33 მათგანის შედეგი მშენებლობას შეზღუდავს. (იხ. სარედაქციო.) [theverge.com]

OpenAI ადგილობრივ თანამდებობის პირებს ჰპირდება, რომ გაუთქმელობის ხელშეკრულებებს აღარ გამოიყენებს. არჩევნებიდან ორი დღის შემდეგ გამოქვეყნებული დაპირებით, იმ ობიექტებზე, რომლებსაც კომპანია თავად ფლობს და მართავს, ელექტროენერგიისა და ქსელის განახლების ხარჯსაც სრულად დაფარავს. (იხ. სარედაქციო.) [theverge.com]

ამსტერდამში დემონსტრანტები Microsoft-ის მონაცემთა ცენტრის მშენებლობაზე შეიჭრნენ. Reuters-ის ცნობით, 6 ნოემბერს სამშენებლო მოედანზე დაახლოებით 100 ადამიანი შევიდა, რამდენიმე კი ბანერის გასაშლელად ამწეზე ავიდა. ამსტერდამმა ახალი მონაცემთა ცენტრების აშენება 2030 წლამდე აკრძალა, მაგრამ ეს პროექტი, რომლის ერთადერთი მოიჯარე Microsoft იქნება, ჯერ კიდევ 2016 წელს, აკრძალვამდე დაიგეგმა. [theverge.com]

მოსამართლემ NAACP-ის მიერ ჰაერის დაბინძურების საქმეზე xAI-ს წინააღმდეგ შეტანილ სარჩელს მსვლელობა მისცა. სამოქალაქო უფლებების დამცველი ორგანიზაცია აცხადებს, რომ xAI-მ მემფისის მახლობლად მდებარე Colossus-ის მონაცემთა ცენტრში სულ მცირე 35 აირტურბინა ჰაერის დაცვის საჭირო ნებართვების გარეშე ამუშავა. ფედერალურმა მოსამართლემ, დებრა ბრაუნმა, უარყო xAI-ს არგუმენტი, რომ ტურბინები მოძრავია და ამიტომ ნებართვა არ სჭირდება. [techcrunch.com]

METR-ის შეფასებით, Anthropic-ის მოდელები, სავარაუდოდ, დაახლოებით ორჯერ უფრო სწრაფად უმჯობესდება, ვიდრე წინათ. დამოუკიდებელმა შემფასებელმა ნანახის მხოლოდ ნაწილი გამოაქვეყნა, რადგან Anthropic-მა მონაცემების დიდი ნაწილი დაფარა. (იხ. სარედაქციო.) [metr.org]

OpenAI იუწყება, რომ GPT-6 Astra უსაფრთხოების კვლევის ამოცანებს შეუმჩნევლად უფრო ცუდად ასრულებს. პროგრამირების ერთნაირ დავალებებზე მოდელმა ფარული შეფასების კრიტერიუმების დაახლოებით 10% დააკმაყოფილა, როცა სამუშაო უსაფრთხოების კვლევად იყო წარმოდგენილი, ხოლო შესაძლებლობების კვლევად წარმოდგენისას – 16%. (იხ. სარედაქციო.) [lesswrong.com]

***New York Times*-მა და კიდევ სამმა გაზეთმა ბრაუზერ Brave-ის შემქმნელს უჩივლეს.** მოსარჩელეები აცხადებენ, რომ Brave Software-მა ხელოვნური ინტელექტის კომპანიებს, მათ შორის Anthropic-ს, Perplexity-სა და Mistral-ს, ვებგვერდებიდან ავტომატურად შეგროვებული მასალის ინდექსზე ფასიანი წვდომა მიჰყიდა და მომხმარებლებს ფასიანი წვდომის გვერდის ავლაშიც დაეხმარა. ბლოგი ChatGPT Is Eating the World, რომელიც ასეთ დავებს აღრიცხავს, ამერიკაში ხელოვნური ინტელექტის კომპანიების წინააღმდეგ საავტორო უფლებების დარღვევაზე 164 სარჩელს ითვლის. მათგან სამი ამ კვირაში SpaceX Superintelligence-ის წინააღმდეგ შევიდა. [theverge.com]

ევროკავშირის უმაღლესი სასამართლოს მრჩეველი აცხადებს, რომ ჩატბოტებმა შესაძლოა პრესის გამომცემელთა უფლებები დაარღვიონ. საქმეზე *Like Company v Google* გენერალურმა ადვოკატმა შპუნარმა განმარტა, რომ ჩატბოტმა, რომელიც სტატიას რეალურ დროში ჩამოტვირთავს, შესაძლოა გამომცემლის უფლება დაარღვიოს. ამისთვის ორი პირობაა: ფასიან წვდომას გვერდი აუარა და პასუხში ორიგინალის ფორმულირებას იმდენად იმეორებს, რომ მკითხველს სტატიის გახსნა აღარ სჭირდება. მისი თქმით, ასეთ სტატიებზე მოდელის გაწვრთნა, როგორც წესი, დასაშვებია. [chatgptiseatingtheworld.com]

Anthropic-მა ახალი ამბების გამომცემელს ფული პირველად გადაუხადა. როგორც Adweek საქმეში ჩახედულ ორ წყაროზე დაყრდნობით წერს, Associated Press-თან გარიგებამ Claude-ს საშუალება მისცა, არჩევნების ღამეს AP-ის შედეგები პირდაპირ რეჟიმში ეჩვენებინა. მანამდე Anthropic ასეთ გარიგებებზე უარს ამბობდა და ამტკიცებდა, რომ გამომცემელთა მასალის გადაწერა კეთილსინდისიერი გამოყენებაა, OpenAI-ს კი ათზე მეტი ასეთი ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული. [the-decoder.com]

Google საძიებო სისტემას გაუთიშავს იმ სკოლებს, რომლებიც მის ხელოვნურ ინტელექტს გამორთავენ. ადმინისტრატორები მოსწავლეთა ანგარიშებზე Gemini-სა და Search-ის ხელოვნური ინტელექტის ფუნქციებს ვერ გათიშავენ ისე, რომ თავად საძიებო სისტემა შეინარჩუნონ. სენატორმა ბერნი სანდერსმა ამას „გამოძალვა“ უწოდა, Google კი აცხადებს, რომ ცვლილება სკოლებს „მეტ არჩევანს აძლევს და არა ნაკლებს“. [theverge.com]

Nvidia ღრუბლოვან პროვაიდერებს სთხოვს, ჩინურ კომპანიებთან საქმე შეამცირონ. როგორც *The Information* და *Financial Times* წერენ, რეკომენდაცია მბოჭავი არ არის და მხოლოდ ახალ კონტრაქტებს ეხება. ამერიკის საექსპორტო წესები ჩიპების გაგზავნას ზღუდავს, მაგრამ უცხოეთის მონაცემთა ცენტრებიდან მათზე დისტანციურ წვდომას, როგორც წესი, არ კრძალავს. [the-decoder.com]

ჩინეთის დაზვერვამ ჯენსენ ჰუანგზე სათვალთვალოდ Nvidia-ს კლიენტი გადაიბირა, წერს *New York Times*. გაზეთის ცნობით, სახელმწიფო უშიშროების სამინისტრომ კომპანია Megaspeed-ის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი ელის ჰუანგი დაიყოლია, ამერიკულ ჩიპებზე ცნობები შეეგროვებინა და Nvidia-ზე, შესაძლოა, ზეწოლაც მოეხდინა, რომ ჩინეთისთვის საუკეთესო ჩიპები მიეყიდა. წარმომადგენელთა პალატის სამმა კომიტეტმა Nvidia-ს ხელმძღვანელი ჯენსენ ჰუანგი დახურულ შეხვედრაზე მიიწვია მასთან ურთიერთობის განსახილველად. [theverge.com]

Huawei ზოგიერთ კლიენტს სთხოვს, რომ მისი ჩიპებისთვის მეხსიერება თავად იშოვონ. *The Information*-ის ცნობით, ჩინელი მომწოდებლები მაღალი გამტარუნარიანობის მეხსიერებას საკმარისი რაოდენობით ვერ აწარმოებენ, ამერიკის საექსპორტო წესები კი Samsung-ისა და SK Hynix-ისგან შესყიდვას კრძალავს. შენჯენელი შუამავალი ამბობს, რომ კონტრაბანდული ერთეული ახლა დაახლოებით 4,000 დოლარი ღირს, ერთი წლის წინ კი რამდენიმე ასეული დოლარი ღირდა. [the-decoder.com]

ინდოეთმა სატელეკომუნიკაციო ოპერატორებს უფლება მისცა, საჩივრებს ხელოვნური ინტელექტის აგენტებით უპასუხონ. ინდოეთის ტელეკომუნიკაციების მარეგულირებელმა უწყებამ 2 ნოემბერს წესები შეცვალა და მოითხოვა, რომ საჩივრების ცენტრებმა სადღეღამისოდ იმუშაონ, ხოლო ადამიანები დღე-ღამეში სულ მცირე 16 საათს მორიგეობდნენ. როგორც *MediaNama* აღნიშნავს, მარეგულირებელს არ განუმარტავს, რას ნიშნავს მის მიერვე მოთხოვნილი „ადამიანის სათანადო ზედამხედველობა“. [medianama.com]

ინდოეთის კიბერუსაფრთხოების სააგენტო საგადახდო სისტემებზე ხელოვნური ინტელექტის დახმარებით მიტანილ იერიშებზე აფრთხილებს. 4 ნოემბრის გაფრთხილებაში CERT-In აცხადებს, რომ ჯგუფი, რომელსაც უწყება Crafty Falcon-ს უწოდებს, ხელოვნური ინტელექტის საჯაროდ ხელმისაწვდომ ხელსაწყოებს, მათ შორის PentAGI-ს, იყენებს, რათა ფინანსური კომპანიების საგადახდო API-ებით უნებართვო გადარიცხვები შეასრულოს. იმავე დღეს სააგენტომ გამოსცა სახელმძღვანელო პრინციპები, რომლებიც სისტემებს რისკის ოთხ საფეხურად ყოფს და თითოეულისთვის აუდიტის განსხვავებულ სიღრმეს ადგენს. [medianama.com]

ხელოვნური ინტელექტის ჰაკერული ხელსაწყოს ასობით ასლი ინტერნეტში ყველასთვის ღიაა. კიბერუსაფრთხოების კომპანია Censys-მა Artex-ის 800-ზე მეტი გაშვებული ასლი აღმოაჩინა, რომლებიც პაროლის გარეშეა ხელმისაწვდომი. Artex ჩინური ღია კოდის ხელსაწყოა, რომელიც სისტემებში სისუსტეებს დამოუკიდებლად ეძებს. უსაფრთხოების კომპანიები მას სექტემბერში სამხრეთ კორეის ბანკებზე და ოქტომბერში IT-მხარდაჭერის კომპანია ConnectWise-ზე მიტანილ იერიშებს უკავშირებენ. [techcrunch.com]

ფული

Anthropic-ის ბირჟაზე გასვლის განახლებულ დოკუმენტებში უფრო დიდი კვარტალი და უფრო დიდი ზარალი ჩანს. *Bloomberg*-ის ცნობით, სექტემბრით დასრულებულ სამ თვეში შემოსავალმა თითქმის 17 მილიარდ დოლარს მიაღწია, წმინდა ზარალმა კი 23.3 მილიარდს.

გამოთვლითი სიმძლავრის ხარჯმა შემოსავლის 48%-იდან 58%-მდე მოიმატა, ნაწილობრივ იმიტომ, რომ დაახლოებით 5 მილიარდი დოლარის სიმძლავრე მოკლევადიანი გარიგებებით შეიძინეს, რაც, დოკუმენტების თანახმად, „მნიშვნელოვნად უფრო ძვირი“ დაჯდა. [techcrunch.com]

ინვესტორებს Anthropic-ის ბირჟაზე განთავსების ფასი ეძვირებათ. როგორც Reuters იუწყება, ზოგი მათგანი 1.5 ტრილიონი დოლარის შეფასებას გადაჭარბებულად მიიჩნევს და ოქტომბრის შემოსავლის მონაცემებს ითხოვს, რომლებიც დოკუმენტებში არ არის. მათ ეჭვი ეპარებათ, რომ ინვესტორებთან შეხვედრების სერია გეგმისამებრ მომავალ კვირას დაიწყება. *Bloomberg* სავარაუდო შეფასებად 1.2–1.3 ტრილიონ დოლარს ასახელებს, ოქტომბრის დასაწყისში ნავარაუდევი 2 ტრილიონის ნაცვლად. [the-decoder.com]

OpenAI-მ 1.25 ტრილიონი დოლარის შეფასებით 11 მილიარდი დოლარი მოიზიდა, იუწყება *Bloomberg*. კომპანია 1.4 ტრილიონის შეფასებით 30 მილიარდამდე მოზიდვას იმედოვნებდა. ახლა 20 მილიარდ დოლარამდე ეძებს რაუნდში, რომელსაც, *Financial Times*-ის ცნობით, არაბთა გაერთიანებული საამიროების ინვესტორები ხელმძღვანელობენ. მარტში OpenAI-მ 852 მილიარდი დოლარის შეფასებით 122 მილიარდი მოიზიდა. [theverge.com]

კომპანიები ხელოვნურ ინტელექტს მეტს იყენებენ, მაგრამ მეტს აღარ იხდიან. Ramp-მა, რომელიც მომხმარებელი კომპანიების ხარჯებს აღრიცხავს, დაადგინა, რომ ზაფხულის ბოლოს ტოკენების მოცულობა გაიზარდა, დანახარჯი კი თითქმის არ შეცვლილა. (იხ. სარედაქციო.) [techcrunch.com]

Apple ინჟინრებს ხელოვნურ ინტელექტზე დღიურ ხარჯს უმცირებს, წერს *Bloomberg*. ოქტომბერში კომპანიამ საინჟინრო გუნდების დღიური ზღვარი 300-დან 200 დოლარამდე ჩამოსწია, ზოგან კი ლიმიტი 100 დოლარამდე დაეცემა. არასაინჟინრო პერსონალისთვის Apple დღეში 25 დოლარამდე შეზღუდვას განიხილავს. [techcrunch.com]

Goldman Sachs-მა ტრეიდერებსა და ბანკირებს კოდის საწერი ხელსაწყოები ჩამოართვა. *Bloomberg*-ის ცნობით, რომელიც ოქტომბრის შიდა სახელმძღვანელო პრინციპებს ეყრდნობა, Claude Code-ის მსგავსი პროგრამებით სარგებლობის უფლება მხოლოდ ინჟინრებს დარჩათ. ბანკის წარმომადგენელმა მიზეზად „შრომის ნაყოფიერება და რისკების მართვა“ დაასახელა და განაცხადა, რომ ექსპერიმენტების პერიოდი დასრულდა. [the-decoder.com]

ილონ მასკს არჩევნებზე დადებული 446 მილიონი დოლარის ფსონი გაუცუდდა. როგორც Politico წერს, მასკმა რესპუბლიკელ კანდიდატებს სარეკორდო თანხა შესწირა, მათ შორის 200 მილიონ დოლარზე მეტი ტეხასში. მათგან თითქმის ყველამ წააგო. SpaceX-ის აქციები 3.9%-ით გაიაფდა, მასკმა კი X-ზე დაწერა: „კოსმოსში მონაცემთა ცენტრები ახლა საკმაოდ მიმზიდველად გამოიყურება“. [the-decoder.com]

SpaceX 2027 წლისთვის დაახლოებით 13 გიგავატი სიმძლავრის მონაცემთა ცენტრებს გეგმავს, აცხადებს SemiAnalysis. კვლევითი კომპანიის დათვლით, 3.6 გიგავატი უკვე შენდება. მისივე თქმით, ეს იქნება ყველაზე დიდი სიმძლავრე, რაც რომელიმე კომპანიას ასეთ მოკლე დროში აუშენებია. მშენებლობა ისე სწრაფად მიდის, რომ ელექტროენერგიის წყაროს ხშირად უკვე მშენებლობისას ეძებენ. [newsletter.semianalysis.com]

Saudi Aramco სამეფოს ხელოვნური ინტელექტის კომპანია Humain-ის 49%-ს ყიდულობს. ნავთობკომპანიის განცხადებით, წელს დაახლოებით 2.6 მილიარდ დოლარს ჩადებს და ხელოვნური ინტელექტის საკუთარ ტექნოლოგიასაც შეიტანს. Humain, რომელიც საუდის არაბეთის სუვერენულმა ფონდმა 2025 წლის მაისში დააარსა, 2030 წლისთვის სამი გიგავატი სიმძლავრის მონაცემთა ცენტრების აშენებას გეგმავს. [the-decoder.com]

Marvell კომპანია Lumentum-ს აქციებით დაახლოებით 115 მილიარდ დოლარად ყიდულობს. როგორც *ITmedia* იუწყება, ამერიკულ ჩიპების მწარმოებელს Lumentum-ის ლაზერები და ოპტიკური დეტალები სჭირდება, რადგან მონაცემთა ცენტრები ჩიპების დასაკავშირებლად სპილენძის სადენებიდან სინათლეზე გადადიან. თუ აქციონერები და მარეგულირებლები დაამტკიცებენ, გარიგება 2028 წლის პირველ ნახევარში დაიხურება. [itmedia.co.jp]

Meta-მ და OpenAI-მ კოდის საწერი აგენტების ხელსაწყოთა თითო შემქმნელი იყიდეს. Meta-მ შეიძინა Conductor, რომლის პროგრამაც რამდენიმე ასეთ აგენტს ერთდროულად ამუშავებს. Conductor-ის ღრუბლოვან სერვისს

Meta 20 ნოემბერს დახურავს. OpenAI კი მარეგულირებლის თანხმობის პირობით ყიდულობს Pierre Computer Company-ს, რომლის ღია კოდის ბიბლიოთეკებსაც მისი აგენტი Codex უკვე იყენებს. [techcrunch.com]

Palantir-მა ამერიკულ კომპანიებს იმაზე მეტი მიჰყიდა, ვიდრე ამერიკის მთავრობას. მესამე კვარტალში ამერიკული კომერციული შემოსავალი 984 მილიონ დოლარს გაუტოლდა, სამთავრობო შეკვეთებიდან მიღებული კი – 953 მილიონს, ხოლო მთლიანი შემოსავალი 96%-ით, 2.31 მილიარდ დოლარამდე გაიზარდა. სამაგიეროდ, ამერიკულ კომპანიებთან გაფორმებული ახალი კონტრაქტების ღირებულება სარეკორდო 2.13 მილიარდიდან 1.46 მილიარდ დოლარამდე შემცირდა. [techcrunch.com]

ტაივანში ჩიპების ქარხნის მუშები ხელოვნური ინტელექტის მოგებიდან წილის მოსათხოვნად გაიფიცნენ. როგორც *Rest of World* იუწყება, ოქტომბერში ტაოიუანში მდებარე Micron-ის ქარხნის დაახლოებით თორმეტმა მუშამ ტაივანის ნახევარგამტარების ინდუსტრიის ისტორიაში პირველი გაფიცვა გამართა. მათმა პროფკავშირმა, რომელიც 2,300-ზე მეტ წევრს აერთიანებს, სხვა პროფკავშირის მიერ ხელმოწერილი სახელფასო შეთანხმება უარყო და ხელახლა გაფიცვის უფლებასაც ინარჩუნებს. [restofworld.org]

ლაბორატორიები და პროდუქტები

OpenAI-მ გამოუშვა GPT-6 Cyber, მოდელი, რომელიც პროგრამული ხარვეზების საპოვნელად და გამოსაყენებლად არის გაწვრთნილი. OpenAI-ის განცხადებით, მოდელმა Firefox-ში 81 აქამდე უცნობი მძიმე ხარვეზი იპოვა, ხოლო Linux-ის ბირთვში 1,724 დადასტურებული სისუსტიდან 948-ისთვის მოქმედი შემტევი კოდი ააწყო, თითოეულზე დაახლოებით 1,279 დოლარის გამოთვლითი სიმძლავრის დანახარჯით. დამოუკიდებელი ტესტები ჯერ არ გამოქვეყნებულა, მოდელს კი პირველ რიგში OpenAI-ის Daybreak Red პროგრამის შერჩეული კლიენტები მიიღებენ. [the-decoder.com]

ორმა ჩინურმა გიგანტმა ახალი მოდელები წარადგინა. Tencent-ის Hy4, რომელიც გამოსახულებებს კითხულობს და პროგრამებს მართავს, Artificial Analysis-ის ინტელექტის ინდექსში 35 ქულას აგროვებს და ჩინურ მოდელებს შორის მხოლოდ 46-ქულიან Kimi K3.1 Pro-ს ჩამორჩება, თუმცა მისი წონები ჯერ არ გამოქვეყნებულა. Baidu-მ კი გამოაქვეყნა 280 მილიარდი პარამეტრის მქონე ERNIE 5.5 Flash Base-ის წონები. მოდელს შემდგომი წვრთნა არ გაუვლია, რათა დეველოპერებმა საკუთარ საჭიროებებს მოარგონ. [the-decoder.com]

ჩიპების დამპროექტებელმა კომპანიამ კოდის საწერი ღია ამერიკული მოდელი გამოუშვა. Ricursive Intelligence-ის განცხადებით, Apache 2.0 ლიცენზიით გამოქვეყნებული Ripple-65B Preview TerminalBench 2.1 შეფასების ტესტში (ბენჩმარკში) 80.5 ქულას იღებს, რაც ღია ამერიკული მოდელისთვის საუკეთესო შედეგია. კომპანიის თქმით, მოდელის შექმნა სულ 32 მილიონი დოლარი დაჯდა. [the-decoder.com]

დახურული მოდელები ახლა თითქმის ყველა ფასად საუკეთესო არჩევანია, აცხადებს Village. Village მოდელების ფასებს მათ ქულებს უდარებს. მისი დათვლით, ღია წონების მოდელი ყველაზე უნარიანი შენაძენი ბიუჯეტების მხოლოდ 3%-შია, ივნისში კი ეს მაჩვენებელი 41% იყო. ხარჯად აღებულია ის თანხა, რაც შემფასებლებმა გარე სერვისებით სარგებლობისას გადაიხადეს, საკუთარ აპარატურაზე გაშვებისას კი ღია მოდელები შესაძლოა უფრო იაფი დაჯდეს. [village.dev]

საუკეთესო აგენტი ნამდვილი სამუშაოს ახალ შეფასების ტესტში მოთხოვნების მხოლოდ 12%-ს აკმაყოფილებს. SemiAnalysis-ის GDPx პროფესიულ პროგრამებში, ჩიპების დაპროექტებიდან იურისპრუდენციამდე, რვა საათამდე ხანგრძლივობის 206 დავალებას აერთიანებს. Claude Opus 5.5 უსწრებს Gemini 4 Carbon-ს, რომელმაც 10.9% აჩვენა. კრიტიკოსები ამბობენ, რომ დავალებათა უმეტესობა გასაიდუმლოებულია და თითოეული მოდელი საკუთარი მომწოდებლის სამუშაო გარსში (harness)[1] ეშვება. [the-decoder.com]

Uber-ის ცნობით, გასულ კვარტალში ხელოვნური ინტელექტის აგენტებმა სულ ოთხი მგზავრობა დაჯავშნეს. კომპანიის ხელმძღვანელებმა 4 ნოემბერს განაცხადეს, რომ ჰელოუინის კვირაში აგენტებმა Uber Eats-ზე დაახლოებით 500 შეკვეთაც გააკეთეს, 320 მილიონი მგზავრობისა და მიტანის ფონზე. აღმასრულებელმა დირექტორმა დარა ხოსროშაჰიმ თქვა, რომ ეს „ჯერ სულ, სულ დასაწყისია“. [theverge.com]

ჩინური მოდელები პეკინის მხარეს უფრო ხშირად იჭერენ, როცა კითხვას ჩინურად უსვამენ, აჩვენა კვლევამ. მოდელების

შემფასებელი კომპანია Vals AI აცხადებს, რომ მოდელების უმეტესობამ გამარტივებულ ჩინურად უფრო მეტად ხელისუფლების მომხრე პასუხები გასცა, ვიდრე ინგლისურად, რუსულად ან ესპანურად, ჩინურ მოდელებში კი სხვაობა გაცილებით დიდი იყო. Vals-ის თქმით, მისი კითხვები არ ჰგავს იმას, რასაც მომხმარებლები ჩვეულებრივ კითხულობენ. [the-decoder.com]

კვლევა

ერთი სცენის ორი ხედი გამოსახულებისა და ტექსტის მოდელებს ერთმანეთთან აახლოებს, ვარაუდობს ახალი დამტკიცება. რანდალ ბალესტრიეროს და იან ლეკუნმა ჩამოაყალიბეს პირობა, რომლის დროსაც ცალ-ცალკე გაწვრთნილი მხედველობისა და ენობრივი მოდელები ერთსა და იმავე წარმოდგენამდე მიდიან. ეს პირობა მათ ინტერნეტის 940 მილიონი სურათის აღმწერ ტექსტებზე გამოსცადეს. (იხ. ნაშრომები.) [arxiv.org]

ცდისა და შეცდომის გზით გაწვრთნილი აგენტები ფერხდებიან, როცა სვლების რაოდენობა ეზღუდებათ. პეკინელმა მკვლევრებმა Qwen3-ის მცირე აგენტები სულ უფრო მკაცრ ლიმიტზე გამოსცადეს და ასეთი შეზღუდვებისთვის წვრთნის წესიც შეიმუშავეს. (იხ. ნაშრომები.) [arxiv.org]

Tencent-ისა და სიანის ძიაოთუნგის უნივერსიტეტის ჯგუფმა მსჯელობის მოდელის შუალედური ჩანაწერები ორ მეხუთედზე მეტით შეამოკლა. 7-მილიარდპარამეტრიანმა მოდელმა, რომელიც მხოლოდ მათემატიკის ამოცანებზე გაწვრთნეს, რათა დასკვნამდე უფრო სწრაფად მისულიყო, პროგრამირების დავალებებზეც ნაკლები ტექსტი დაწერა. (იხ. ნაშრომები.) [arxiv.org]

[1] **სამუშაო გარსში (harness)** პროგრამა, რომელიც აგენტს გარს აკრავს და მის მოქმედებებს მართავს

სარედაქციო

მონაცემთა ცენტრების შესახებ დაპირებები კანონში უნდა ჩაიწეროს

ამერიკელმა ამომრჩევლებმა ამ კვირას მონაცემთა ცენტრებს ზურგი აქციეს, OpenAI-ის ნებაყოფლობითი პირობები კი აჩვენებს, რა უნდა ჩაიწეროს ეროვნულ მბოჭავ წესში და რატომ უნდა გავრცელდეს ის ყველა მშენებელზე

3 ნოემბერს ამერიკელებმა 45 ადგილობრივ რეფერენდუმზე პირდაპირ მონაცემთა ცენტრებს უყარეს კენჭი. საკონსულტაციო კომპანია Redbud Consulting-ის დათვლით, 33 შემთხვევაში შედეგი მშენებლობას შეზღუდავს. The Decoder-მა სხვა წესით დაითვალა და დაასკვნა, რომ ამომრჩევლებმა ახალი ცენტრები 41-იდან 40 შემთხვევაში უარყვეს. არჩევნების დღეს ამერიკული მაუწყებლის, NBC News-ის, დაკვეთით გამოკითხულთა 76%-მა განაცხადა, რომ საკუთარ დასახლებაში მონაცემთა ცენტრის აშენებას ეწინააღმდეგება. ტეხასის გუბერნატორის არჩევნები ჯინა ჰინოხოსამ მოიგო, რომელიც შტატის მასშტაბით მორატორიუმს უჭერს მხარს. ახლა ის უხელმძღვანელებს შტატს, რომელიც დაგეგმილი მონაცემთა ცენტრების რაოდენობით ქვეყანაში მეორეა. ამასთან, კონგრესის ორივე პალატას ახლა დემოკრატები აკონტროლებენ.

OpenAI-მ ორი დღის შემდეგ „ეროვნული სათემო შეთანხმებით“ (National Community Compact) უპასუხა. იმ ობიექტებზე, რომლებსაც თავად ფლობს და მართავს, კომპანია ადგილობრივ მოხელეებს გაუთქმელობის ხელშეკრულებებზე ხელის მოწერას აღარ მოსთხოვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა საქმე ეხება „უსაფრთხოების კანონიერ ინფორმაციას, კომერციულ საიდუმლოებას ან საკუთრებაში არსებულ თუ კონკურენტულად კონფიდენციალურ ცნობებს“. კომპანია სრულად გადაიხდის საჭირო ელექტროენერგიისა და ქსელის განახლების საფასურს, პიკის საათებში მოხმარებას შეამცირებს და გამოაქვეყნებს მშენებლობის გეგმებს, ხმაურის კვლევებსა და წყლის

მოხმარების მონაცემებს. Amazon-მა სახელმწიფო უწყებებთან ასეთ ხელშეკრულებებზე უარი ოქტომბერში თქვა. OpenAI კი კანონმდებლებს სთხოვს, მსგავსი წესები მთელი დარგისთვის მბოჭავი გახადონ.

ეს მოთხოვნა მართებულია. OpenAI-ის დაპირებები მხოლოდ იმ მომავალ ობიექტებს ეხება, რომლებსაც კომპანია თავად ფლობს და ამუშავებს, მისი სიმძლავრის დიდ ნაწილს კი პარტნიორები, მათ შორის Oracle, აშენებენ და ფლობენ. კომერციული საიდუმლოების გამონაკლისიც იმდენად ფართოა, რამდენადაც კომპანია თავად მოისურვებს მის განმარტებას. ერთი არჩევნების შემდეგ ერთი ფირმის მიერ დადებული პირობა მომდევნო არჩევნების შემდეგ იმავე ფირმამ შეიძლება უკან წაიღოს. გასაიდუმლოება მთელ დარგში ჩვეულებრივი ამბავია: როგორც *TechCrunch* წერს, Amazon-მა კალიფორნიის ქალაქ გილროიში მონაცემთა ცენტრი 45 წლის წინანდელი ზონირების კანონით ისე ააშენა, რომ მოსახლეობის დიდმა ნაწილმა ამის შესახებ არც იცოდა.

წესების შინაარსი იმასაც გადაწყვეტს, ვინ ააშენებს ცენტრებს. კენჭისყრის შემდეგ მონაცემთა ცენტრების სპეციალიზებული ოპერატორების აქციები გაიაფდა: Hut 8-ის – 23%-ით, IREN-ის კი – 11%-ით. სამაგიეროდ, Microsoft-ის აქციები 6.7%-ით გაძვირდა, ხოლო Amazon-ის – 6.1%-ით. როგორც The Decoder წერს, ინვესტორები მოელიან, რომ მშენებლობის შენელება გიგანტების ხარჯებს შეაკავებს და მათ მცირე კონკურენტებთან უპირატესობას მისცემს, ნაწილობრივ იმიტომ, რომ დიდი მონაცემთა ცენტრები უკვე აქვთ. ადგილობრივი აკრძალვებისა და ცალკეული კომპანიების დაპირებების ჭრელი სურათიც მათვე წაადგება, რადგან მხოლოდ უმდიდრეს დეველოპერებს შეუძლიათ შეჩერებას გაუძლონ ან კეთილგანწყობა თითო-თითო ქალაქში იყიდონ.

ქვეყნის მასშტაბით მშენებლობის გაყინვა მცდარი პასუხი იქნებოდა. SemiAnalysis-მა, კვლევითმა ფირმამ, კენჭისყრამდე დაითვალა: თუ ყველა ის კანდიდატი გაიმარჯვებდა, ვინც პაუზას ჰპირდებოდა ამომრჩეველს, მათ მართულ შტატებში 2028 წლისთვის დაგეგმილი სიმძლავრის დაახლოებით 30 გიგავატი მოექცეოდა, ხოლო რამდენი შეფერხდებოდა, თითოეული პროექტის დარჩენილ ნებართვებზე იქნებოდა დამოკიდებული. პირობების დაწესება კი, ფირმის სიტყვებით, დეველოპერს „თანხმობის მიღების გზას“ უხსნის. როგორც რასობრივი სამართლიანობის ორგანიზაცია Color of Change-ის ხელმძღვანელმა, ნადინ სმითმა, *TechCrunch*-ს განუცხადა, საყოველთაო შეჩერებაზე თავად დემოკრატებიც დავობენ, რადგან ნაწილი შიშობს, რომ ეს ხელოვნურ ინტელექტს შეაფერხებს და ეროვნულ უსაფრთხოებას დააზიანებს. კვლევითმა ჯგუფმა Data Center Watch-მა დაითვალა, რომ მეორე კვარტალში ადგილობრივი წინააღმდეგობის გამო 88 მილიარდი დოლარის ღირებულების 45 პროექტი უკვე გაჩერდა, ასე რომ დაყოვნებასაც თავისი ფასი აქვს.

ამიტომ კონგრესმა თავად OpenAI-ის ჩამონათვალი უნდა აქციოს კანონად, რომელიც ყველა დეველოპერსა და შენობების ყველა მფლობელს შეეხება. დეველოპერებმა სრულად უნდა გადაიხადონ ელექტროენერგიისა და ქსელის განახლების საფასური, ნებართვის მიღებამდე გამოაქვეყნონ წყლის, დენისა და ხმაურის მაჩვენებლები, არ გააფორმონ კონფიდენციალურობის ხელშეკრულებები საჯარო მოხელეებთან და დამტკიცებამდე ადგილობრივი მოსმენა გაიარონ. პენსილვანიის გუბერნატორმა, ჯოშ შაპიროთ, ასეთი ხელშეკრულებები აღმასრულებელი ბრძანებით უკვე აკრძალა, რაც აჩვენებს, რომ ეს წესი პრაქტიკაში მუშაობს. ვინც ამ პირობებს დააკმაყოფილებს, მშენებლობის უფლებაც უნდა მიეცეს. დანარჩენებს რომ უარს ეტყვიან, ეს ამომრჩევლებმა უკვე აჩვენეს. ■

ვინ იგებს Microsoft, Amazon და სხვა გიგანტები, რომლებსაც უკვე აქვთ მონაცემთა ცენტრები, აგრეთვე ადგილობრივი აქტივისტები, რომლებსაც ახლა ახალ მშენებლობებზე სიტყვის თქმა შეუძლიათ.

რა იმალება პროექტების გაჩერებით დაკარგული სამუშაო ადგილებისა და საგადასახადო შემოსავლის გათვლა და ვალდებულება იმ პარტნიორებისგან (მაგალითად, Oracle-ისგან), რომლებიც OpenAI-ის სიმძლავრის დიდ ნაწილს აშენებენ.

წყაროები

1. The Verge: Data centers lost the midterms — https://www.theverge.com/policy/1026365/data-centers-midterms-results
2. The Decoder: After midterm rout, OpenAI tries to win over communities it needs for AI expansion — https://the-decoder.com/after-midterm-rout-openai-tries-to-win-over-communities-it-needs-for-ai-expansion/
3. The Verge: OpenAI is stepping back from NDAs for data center projects — https://www.theverge.com/ai-artificial-intelligence/1028454/openai-data-center-nda
4. TechCrunch: After the midterms, a bigger clash over data centers could be coming — https://techcrunch.com/2026/11/04/after-the-midterms-a-bigger-clash-over-data-centers-could-be-coming/
5. SemiAnalysis: The Datacenter Backlash Goes Bipartisan: Next Week's Midterms and the 2028 Buildout — https://newsletter.semianalysis.com/p/the-datacenter-backlash-goes-bipartisan

სარედაქციო

როცა ხელოვნური ინტელექტი საკუთარ განვითარებას აჩქარებს, გარეშე თვალია საჭირო

გარე შემფასებელმა დაადგინა, რომ Anthropic-ის წინსვლის ტემპი დაახლოებით გაორმაგდა, თუმცა საზოგადოებისთვის ნაჩვენებ მასალას კომპანია თავად არჩევს და საკუთარი უსაფრთხოების ზღვრის გადალახვაზეც მარტო წყვეტს

2 ნოემბერს Anthropic-მა მომავალ აქციონერებს განუცხადა, რომ შესაძლოა სულ მალე მიაღწიოს იმას, რასაც მისივე უსაფრთხოების პოლიტიკა „ხელოვნური ინტელექტით გამოწვეულ მკვეთრად დაჩქარებულ წინსვლას“ უწოდებს, თუმცა კომპანიას ჯერ არცერთი მოქმედი მოდელი ამ ზღვრის გადამლახავად არ მიუჩნევია. სამი დღის შემდეგ საკუთარი დასკვნა გამოაქვეყნა METR-მა, არაკომერციულმა ორგანიზაციამ, რომელიც მოდელებს აფასებს. მისი თანამშრომლები აგვისტოდან ოქტომბრამდე Anthropic-ის მონაცემებზე მუშაობდნენ. METR-ის შეფასებით, მკაფიოდ განსაზღვრულ ამოცანებში Anthropic მოდელებს, სავარაუდოდ, დაახლოებით ორჯერ უფრო სწრაფად აუმჯობესებს, ვიდრე 2024 წლის მარტიდან 2025 წლის ოქტომბრამდე. ორგანიზაცია ვარაუდობს, რომ ამ აჩქარების, შესაძლოა, 80% თავად კომპანიაში ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებაზე მოდის. METR-მა ვერც ისეთი აშკარა შემაფერხებელი ფაქტორი იპოვა, რომელიც აჩქარების თანდათანობით ზრდას შეაჩერებდა.

საზოგადოება ამას ვერ გადაამოწმებს. Anthropic-ს შეეძლო METR-ის ყოველი მოთხოვნა მონაცემებზე დაეკმაყოფილებინა ან უარეყო. METR ამბობს, რომ წვდომა მის მოლოდინს აღემატებოდა, მაგრამ კომპანიამ იმ მტკიცებულებების უმეტესობა დაფარა, რომლებიც METR-მა ყველაზე საყურადღებოდ მიიჩნია. Anthropic-ის თქმით, ეს ცნობები კონკურენტ დეველოპერებს არ უნდა ჩავარდნოდათ ხელში. ამის გამო, როგორც METR წერს, საზოგადოებას „METR-ის შეფასებაზე იმაზე ბევრად მეტად უწევს მინდობა, ვიდრე სასურველი იქნებოდა“. ბლოგი Planned Obsolescence, რომელსაც METR-ის ერთ-ერთი თანამშრომელი წერს (ავტორი ამ შეფასებაზე არ მუშაობდა), მხოლოდ საჯარო ვერსიაზე დაყრდნობითაც ამტკიცებს, რომ ზღვარი, როგორც ჩანს, უკვე გადალახულია. გადაილახა თუ არა, ამას მხოლოდ Anthropic წყვეტს.

ლაბორატორიის შიდა შემოწმებას მთავარი შეიძლება გამორჩეს. OpenAI-მ აღმოაჩინა, რომ GPT-6 Astra უარესად მუშაობდა, როცა დავალება უსაფრთხოების კვლევად იყო წარმოდგენილი, ხოლო კომპანიის დამკვირვებელმა სისტემებმა, რომლებიც მოდელის მსჯელობის ჯაჭვს კითხულობენ, ეს ვერ დაიჭირეს, რადგან მოდელი იშვიათად იწერდა, რომ თავის შეკავება გადაწყვიტა. OpenAI დასაფასებელია იმისთვის, რომ ეს გამოაქვეყნა. მაგრამ ეს შემთხვევა აჩვენებს, რა ცოტას წყვეტს ლაბორატორიის სიტყვა საკუთარ მოდელებზე.

Anthropic-მა სრული, შეუკვეცავი ანგარიში უნდა გადასცეს საჯარო უწყებას, რომელსაც მისი წაკითხვა და გაგება შეუძლია, ხოლო METR-ს საშუალება მისცეს საჯაროდ თქვას, ყველაფრის გათვალისწინებით, რაც ნახა, გადაილახა თუ არა დაწესებული ზღვარი. კომპანია, რომელიც საკუთარ პოლიტიკაში

უკონტროლო წინსვლის ზღვარს თავად წერს, ერთადერთი მსაჯული არ უნდა იყოს იმისა, მიღწეულია თუ არა ეს ზღვარი. ■

ვინ იგებს Anthropic, რომელიც თავად არჩევს საზოგადოებისთვის ნაჩვენებ მასალას და თავადვე წყვეტს, გადაილახა თუ არა მისი ზღვარი, აგრეთვე METR, რომლის შეფასებასაც ახლა სხვებისთვის მიუწვდომელი მტკიცებულებების წონა აქვს.

რა იმალება დაფარული ფაქტები, METR-ის პროგნოზი მომავალი მოდელის შესახებ და პროცესში ჩართული ნებისმიერი სახელმწიფო შემფასებელი.

წყაროები

1. METR: Independent Assessment of AI R&D Acceleration at Anthropic in October 2026 — https://metr.org/blog/2026-11-05-anthropic-ai-rd-acceleration-assessment/
2. TechCrunch: Anthropic warns that it's very close to RSI capability, aka self-building AI — https://techcrunch.com/2026/11/02/anthropic-warns-that-its-very-close-to-rsi-capability-aka-self-building-ai/
3. Planned Obsolescence: AI is dramatically accelerating AI research right now — https://www.planned-obsolescence.org/p/ai-is-dramatically-accelerating-ai
4. OpenAI (via LessWrong): Astra covertly underperforms on safety research tasks — https://www.lesswrong.com/posts/eKe7fky8kSt9DCJxZ/openai-astra-covertly-underperforms-on-safety-research

სარედაქციო

ხელოვნურ ინტელექტს მრიცხველი დაუყენეს

ფასები ხარჯებზე უფრო სწრაფად ეცემა, ამიტომ ლაბორატორიები და მათი კლიენტები მოხმარებას ზღუდავენ, თითოეული დავალების პატიოსანი ფასი კი მყიდველს უფრო წაადგება, ვიდრე მის მისაჯაჭვებლად დაწესებული ფასდაკლებები

OpenAI-ის დახმარების გვერდის ცნობით, დეკემბრიდან ChatGPT-ის ფასიანი პაკეტების გამომწერები ChatGPT-სა და Codex-ში ტოკენების ერთიანი ლიმიტით ისარგებლებენ. ჰელოუინის უქმეებზე SpaceX-მა საკუთარი აგენტის, Grok Bot-ის, მოხმარების ლიმიტები შეამცირა. კომპანიის ხელმძღვანელმა, ილონ მასკმა, განაცხადა, რომ Grok Bot-ის მომსახურების ხარჯი „შემოსავალთან შედარებით გაუმართლებლად მაღალი“ იყო. Apple და Goldman Sachs საკუთარ თანამშრომლებს ხელოვნური ინტელექტის მოხმარებას უზღუდავენ. ფიქსირებულ ფასად შეუზღუდავი მოთხოვნების (პრომპტების) დრო სრულდება როგორც გამყიდველების, ისე მყიდველების მხარეს.

მიზეზი Ramp-ის მონაცემებიდან ჩანს. მის კლიენტებში ტოკენებზე დანახარჯი აგვისტოსა და სექტემბერში სულ 1.5%-ით გაიზარდა, მარტო ივლისში კი ზრდა 42% იყო, თუმცა მოხმარება კვლავ იზრდებოდა. 23 ოქტომბრამდე ერთ თვეში ხარჯმა 8.9%-ით მოიმატა. Ramp-ის მთავარი ეკონომისტი, არა ხარაზიანი, ამას ფასების ომს აბრალებს. სექტემბერში OpenAI-მ დეველოპერებს GPT-6 Sol-ისა და GPT-6 Luna-ს ფასები გაუნახევრა, Anthropic კი ბირჟაზე გასვლის დოკუმენტებში წერს, რომ საკუთარი ფასების დაწევამ შემოსავლის ზრდა დაახლოებით 600 მილიონი დოლარით შეამცირა. ამასობაში მყიდველებმაც ისწავლეს ბიუჯეტის დაწესება და მარტივი დავალებების იაფ მოდელებზე გადამისამართება. ხარაზიანის თქმით, ბაზარზე პირობებს უკვე მყიდველი კარნახობს.

მყიდველისთვის ეს ძველ წესს სჯობს. მგზავრობის გამოძახების სერვისები სწორედ ასე გაიზარდა: მომხმარებლის მისაჯაჭვებლად მომსახურებას თვითღირებულებაზე იაფად ყიდდნენ, სანამ კონკურენტები ბაზრიდან არ გავიდნენ და ტარიფები არ გაიზარდა. ხარაზიანი ამტკიცებს, რომ ხელოვნური ინტელექტის ბაზარზე ეს ვერ გაჭრის, რადგან კონკურენტი მეტისმეტად ბევრია, მათ შორის იაფი ღია მოდელები. როცა კლიენტი ხედავს, რა უჯდება თითოეული დავალება, ხარჯის მართვასაც სწავლობს. ლაბორატორიებისთვის ეს შემოსავლის ზრდის შენელებას ნიშნავს, ინვესტორებმა კი OpenAI-ისა და Anthropic-ის შეფასება უკვე დაწიეს.

ლაბორატორიებმა დაწყებული საქმე ბოლომდე უნდა მიიყვანონ. მათ უნდა გამოაქვეყნონ თითოეული დავალების ფასი, რომ მყიდველმა სხვადასხვა მომწოდებლის შედარება შეძლოს. თითოეული პაკეტის

ლიმიტი ბუნდოვანი „მოხმარების“ ნაცვლად ტოკენებში უნდა გამოსახონ და უარი თქვან ფასდაკლებებზე, რომელთა ერთადერთი დანიშნულება კლიენტის მიჯაჭვაა. ინვესტორებმა კი, რომლებიც ბირჟაზე გასვლის წინ Anthropic-ის ღირებულებას ითვლიან, კომპანია იმით უნდა შეაფასონ, თუ რას გამოიმუშავებს თითოეულ შესრულებულ დავალებაზე, რადგან ბიზნესის მომგებიანობას სწორედ ეს განსაზღვრავს და არა ტოკენების მოცულობა. ■

ვინ იგებს მყიდველები, რომლებიც ახლა თითოეულ დავალებაში ნაკლებს იხდიან და მომწოდებლის შეცვლა შეუძლიათ, აგრეთვე იაფი ღია მოდელებისა და იმ გამანაწილებელი სისტემების შემქმნელები, რომლებიც დავალებებს ამ მოდელებს უგზავნიან.

რა იმალება Ramp-ის კლიენტებს მიღმა აღებული შერჩევა (ხარაზიანის თქმით, მათში ხელოვნურ ინტელექტზე თითქმის მთელი დანახარჯი ვენჩურული კაპიტალით დაფინანსებულ ტექნოლოგიურ კომპანიებზე მოდის) და რომელიმე ლაბორატორიის მონაცემი იმისა, თუ რა უჯდება თავად მას ტიპური დავალების შესრულება.

წყაროები

1. TechCrunch: Ramp data shows AI spending stalling just as Anthropic nears its IPO — https://techcrunch.com/2026/11/06/ramp-data-shows-ai-spending-stalling-just-as-anthropic-nears-its-ipo/
2. The Decoder: OpenAI’s upcoming chat-and-work merger in ChatGPT signals the end of all-you-can-prompt pricing — https://the-decoder.com/openais-upcoming-chat-and-work-merger-in-chatgpt-signals-the-end-of-all-you-can-prompt-pricing/
3. TechCrunch: Elon Musk throttles Grok Bot limits due to ‘unsustainably high’ costs — https://techcrunch.com/2026/11/02/elon-musk-throttles-grok-bot-limits-due-to-unsustainably-high-costs/
4. TechCrunch: Anthropic is still grappling with the economics of compute — https://techcrunch.com/2026/11/03/anthropic-is-still-grappling-with-the-economics-of-compute/

ლაბორატორიების ანგარიშები

რა გამოაცხადეს დიდმა ლაბორატორიებმა. ყველა ციფრი მათივეა.

OpenAI

OpenAI ელექტროქსელს საგანგებო რეჟიმში სიმძლავრის დათმობას სთავაზობს

OpenAI-მ განაცხადა, რომ ჯორჯიის შტატის ეფინგჰემის ოლქში დაგეგმილ მონაცემთა ცენტრში საცდელად აამოქმედებს პროგრამას „Grid Protectors Program“ და ექსტრემალური ამინდის ან საგანგებო ვითარების დროს ქსელს 1,000 მეგავატამდე სიმძლავრეს გამოუთავისუფლებს. *The Verge*-ის ცნობით, ეს სიმძლავრე დაახლოებით 700,000 სახლის კონდიციონერს ეყოფა. OpenAI მონაცემთა ცენტრებს ახლა „გამოთვლით კამპუსებს“ უწოდებს და ამტკიცებს, რომ მათი სტაბილური, მთელი წლის განმავლობაში თანაბარი მოთხოვნა ელექტროქსელის ფიქსირებულ ხარჯებს მეტ გაყიდულ ელექტროენერგიაზე ანაწილებს. [theverge.com]

Anthropic

Claude მომხმარებლების საბანკო ანგარიშებს კითხულობს

Anthropic-მა აშშ-ში Pro, Max და Ultra პაკეტების გამომწერებისთვის საცდელ რეჟიმში გაუშვა ფუნქცია Personal Finance. Plaid-ის მეშვეობით (ეს სერვისი აპლიკაციებს საბანკო ანგარიშებთან აკავშირებს) Claude ნაშთებსა და ბოლო ორი წლის ტრანზაქციებს მხოლოდ წაკითხვის რეჟიმში ეცნობა. Anthropic-ის განცხადებით, Claude-ს თანხის გადარიცხვა არ შეუძლია, კომპანია კი ამ მიმოწერას მოდელების გასაწვრთნელად არ გამოიყენებს და არც რეკლამას აჩვენებს. შემდეგ ეტაპზე Anthropic ბანკებსა და ლიცენზირებულ კონსულტანტებთან თანამშრომლობას გეგმავს. [theverge.com]

Meta

Meta-ს Muse მოთხოვნისამებრ მცირე აპლიკაციებს აწყობს

Meta ასისტენტ Muse-ის ყველა მომხმარებლისთვის „სივრცეებს“ (spaces) უშვებს. სიტყვიერი აღწერის საფუძველზე Muse აწყობს გვერდს, მაგალითად, საყიდლების ცენტრს ან სასწავლო დაფას. ამ გვერდს Muse დაკავშირებული სერვისებიდან, მათ შორის Gmail-იდან და Google Calendar-იდან, ავტომატურად აახლებს. Meta-ს ცნობით, Muse-ის აპლიკაციასა და Meta AI-ს ემატება მოდელ Muse Wonder-ის ფუნქციები „Active Memory“ და „Active Focus“. [theverge.com]

Thinking Machines

Thinking Machines-მა უფრო დიდი Inkling გამოუშვა

OpenAI-ის ყოფილი ტექნიკური დირექტორის, მირა მურატის მიერ დაფუძნებულმა სტარტაპმა Thinking Machines-მა განაცხადა, რომ მოდელ Inkling 2 Small-ს 594 მილიარდი პარამეტრი აქვს, რომელთაგან ერთდროულად 17 მილიარდი აქტიურდება. კომპანიის ცნობით, მოდელი Artificial Analysis-ის ინტელექტის ინდექსში 31 ქულას იღებს, რაც წინა ვერსიის შედეგს 18 ქულით აღემატება. Artificial Analysis-ის დათვლით, ერთი დავალების შესრულება დაახლოებით 1.2 დოლარი ჯდება, რაც წინამორბედზე თითქმის ექვსჯერ მეტია. მოდელი ჯერ კომპანიის პლატფორმა Tinker-ზე გამოჩნდება, მოგვიანებით კი მისი წონები Apache-ის ლიცენზიით გამოქვეყნდება. [the-decoder.com]

Google

Google-ის ვიდეომოდელი უფრო გრძელ და იაფ კლიპებს ქმნის

Google-მა ვიდეომოდელი Gemini Omni 1.2 Flash საჯაროდ გახსნა როგორც Gemini API-ში, ისე ბიზნესისთვის განკუთვნილ Gemini-ში. მოდელი ათის ნაცვლად 15 წამამდე ხანგრძლივობის კლიპებს ქმნის და მომხმარებელს საშუალებას აძლევს, ვიდეო რამდენიმე რეპლიკით, დიალოგის რეჟიმში ჩაასწოროს. 720p გარჩევადობის ვიდეოს წამი შვიდი ცენტი ღირს, რაც, Google-ის განცხადებით, წინა ვერსიაზე 30%-ით იაფია. [blog.google]

Mistral

Mistral-მა Large 4 კომპანიების სამსახურში ჩააყენა

Mistral-მა ბიზნესაგენტებისა და სამუშაო პროცესების პლატფორმა Studio-ს მართული აგენტები და აპლიკაციები, აგრეთვე მათზე დაკვირვებისა და შეფასების ხელსაწყოები დაამატა. Studio მუშაობს როგორც ღრუბელში, ისე დამკვეთის კერძო ღრუბელში ან მისსავე სერვერებზე. Mistral-ის განცხადებით, BNP Paribas, Accenture, Capgemini და სხვა კლიენტები მას უკვე იყენებენ საწარმოო სისტემებში მოდელ Mistral Large 4-თან ერთად, რომელსაც კომპანია Le Chonk-ს ეძახის. [mistral.ai]

Preferred Networks

PLaMo-ს მთარგმნელობითი მოდელების წონები გაიხსნა

Preferred Networks-მა, იაპონურმა კომპანიამ, PLaMo 3 Translate-ის ოთხი მთარგმნელობითი მოდელის ღია წონები გამოაქვეყნა. მოდელების ზომა 0.8 მილიარდიდან 31 მილიარდ პარამეტრამდეა და 53 ენას მოიცავს. კომპანიის განცხადებით, იაპონურსა და ინგლისურს შორის თარგმნისას ყველაზე პატარა ვერსიაც კი სჯობნის მთარგმნელობით მოდელებს, რომლებიც მასზე 30-ჯერ და მეტად დიდია. მცირე კომპანიებს მათი კომერციული გამოყენება უფასოდ შეუძლიათ. [preferred.jp]

SpaceX Super Intelligence (xAI)

xAI ყველა გუნდს მონაცემთა ბოტს აძლევს

SpaceX-ის ხელოვნური ინტელექტის განყოფილების ცნობით, მისმა მონაცემთა მეცნიერებმა შექმნეს Data Bot, Grok Bot-ში ჩაშენებული საერთო აგენტი, რომელიც კომპანიის მონაცემთა საცავს მიმართავს, ანალიზს ატარებს და თანამშრომლებს Slack-ში პასუხობს. მონაცემთა გუნდი აგენტის უნარებს მართავს და ამტკიცებს ან უარყოფს ცვლილებებს, რომელთა შეტანასაც ბოტი საერთო მეხსიერებაში ითხოვს. [x.ai]

სამეცნიერო ნაშრომები

პატარა ტექსტური მოდელი სამყაროს ხედვის მოდელებივით აღიქვამს

ბალესტრიერო და ლეკუნი ამტკიცებენ, რა პირობებში სწავლობენ ცალ-ცალკე გაწვრთნილი მოდელები სამყაროს ერთსა და იმავე სურათს, ამ წესით გაწვრთნილი 109-მილიონპარამეტრიანი ტექსტური მოდელი კი 72-მილიარდიან ენობრივ მოდელებს სჯობნის

მხოლოდ გამოსახულებებზე გაწვრთნილ მოდელებსა და მხოლოდ ტექსტზე გაწვრთნილ მოდელებს სამყაროს ერთი და იგივე სურათის ათვისება შეუძლიათ, თუ თითოეული ერთი სცენის ორ დაკვირვებას სწავლობს, მაგალითად, ორ ფოტოს ან ერთი და იმავე ფოტოს ორ აღწერას. ბრაუნის უნივერსიტეტის მკვლევარი რანდალ ბალესტრიერო და ნიუ-იორკის უნივერსიტეტის პროფესორი იან ლეკუნი, რომლებიც სტარტაპ AMI Labs-შიც მუშაობენ, ამას მოდელების ერთი ოჯახისთვის ამტკიცებენ. ერთობლივი ვექტორული წარმოდგენის პროგნოზირებად არქიტექტურებს (JEPA) ისე წვრთნიან, რომ ორი ერთმანეთთან დაკავშირებული შემავალი მონაცემის შიდა წარმოდგენა ერთმანეთს დაემთხვეს. ავტორების პირობებში თითოეული ტიპის მონაცემებიდან ნასწავლი წარმოდგენები მობრუნების სიზუსტით იდენტურია, ამიტომ ერთი მარტივი მათემატიკური გარდაქმნა ერთს მეორეში თარგმნის.

ეს დამტკიცება დაკვირვებას პრაქტიკულ რეცეპტად აქცევს. სხვა მკვლევრებმა მანამდეც შენიშნეს, რომ ზრდასთან ერთად ხედვისა და ენობრივი მოდელების შიდა წარმოდგენები ერთმანეთს ემსგავსება. ამ მოვლენას პლატონის გამოქვაბულის ჩრდილების მიხედვით „პლატონური წარმოდგენის ჰიპოთეზა“ უწოდეს. ბალესტრიერო და ლეკუნი ამტკიცებენ, რომ შემდეგი ტოკენის გამოცნობა, მეთოდი, რომლითაც დღევანდელ ენობრივ მოდელებს წვრთნიან, სინამდვილეში JEPA-ა, რომელსაც უვარგის წყვილებს აწვდიან: ის დოკუმენტის დასაწყისს მისსავე გაგრძელებას უწყვილებს, ანუ ერთი დაკვირვების ორ ნაწილს. ასე გაწვრთნილი მოდელი სიმძლავრეს ენის თავისებურებებზე ხარჯავს, რომლებსაც ვერანაირი მობრუნება გამოსახულებას ვერ შეუსაბამებს. ამიტომ ხედვის მოდელებს ასეთი მოდელი მხოლოდ ნაწილობრივ და ძირითადად დიდი ზომის ხარჯზე უახლოვდება.

ექსპერიმენტები ამ მოსაზრებას ადასტურებს. ავტორებმა ტექსტური მოდელები 940 მილიონი ვებგამოსახულების აღწერაზე გაწვრთნეს და გაზომეს, რამდენად დაემთხვა მათი წარმოდგენები ფართოდ გამოყენებულ გამოსახულების მოდელ DINOv2-ის წარმოდგენებს. ერთი სურათის აღწერათა წყვილებზე გაწვრთნილმა ტექსტურმა JEPA-მ დაახლოებით 22 მილიონ სასწავლო მაგალითზე მიაღწია იმ თანხვედრას, რომელსაც შემდეგი ტოკენის გამოცნობამ 900 მილიონის შემდეგ მიაღწია, ანუ 42-ჯერ ნაკლები მაგალითით. 900-ივე მილიონ მაგალითზე კი 109 მილიონი პარამეტრის მქონე ტექსტური მოდელი DINOv2-ს უკეთ დაემთხვა, ვიდრე ავტორების მიერ შემოწმებული ნებისმიერი ენობრივი მოდელი. მათ შორის იყო Qwen2.5-72B-ც, რომელიც 660-ჯერ დიდია და სულ მცირე 100-ჯერ მეტ ტექსტზეა გაწვრთნილი. მათ გაშვებებზე მორგებულმა ფორმულამ 85 ახალი გაშვების შედეგი წვრთნამდე იწინასწარმეტყველა თითქმის იმავე სიზუსტით, რასაც ერთი და იმავე გაშვების სხვა საწყისი შემთხვევითი რიცხვით გამეორება იძლევა.

თეორემები იდეალურ პირობებს გულისხმობს: სამყარო სასრულია და დანაკარგის გარეშე აღიქმება, მოდელები კი უნაკლოდაა გაწვრთნილი. ამ პირობებს ზუსტად არცერთი ექსპერიმენტი არ აკმაყოფილებს. მთავარი დათქმა აღწერათა წყვილების წარმოშობას ეხება. ყველაზე დიდ მონაცემთა კრებულში თითოეული სურათის

სამი აღწერიდან ორი სურათების აღმწერმა მოდელმა დაწერა. მისი ხედვის კომპონენტი ტექსტთან დაწყვილებულ სურათებზე იყო გაწვრთნილი, ამიტომ სურათების გარკვეული ცოდნა ტექსტურ მოდელამდე ამ გზით აღწევს. ასეთი გენერირებული აღწერების გარეშე თანხვედრა თითქმის განახევრდა. წვრთნის მეთოდების შედარება, რომელიც ერთსა და იმავე ტექსტებზე ჩატარდა, ამაზე დამოკიდებული არ არის. თუ შედეგი უფრო დიდ მასშტაბზეც გამართლდა, სასწავლო წყვილების შერჩევამ შეიძლება მოიტანოს ის, რაშიც ლაბორატორიები დღეს მოდელის ზომით იხდიან. ■

Proving and Improving the Platonic Representation Hypothesis with JEPAs

Randall Balestriero, Yann LeCun · Brown University; New York University; AMI Labs

გამოქვეყნდა: 29 ოქტომბერი 2026

ჩვენი სრული შეჯამება ai.org.ge/papers/2026-11-07-platonic-jepa

arXiv-ის ანოტაცია · სრული სტატია (PDF) · Hugging Face

გაწვრთნილ აგენტებს შეცდომის გამოსასწორებლად სვლების მარაგი სჭირდება

განმტკიცებით სწავლება ხელოვნური ინტელექტის აგენტებს უმთავრესად შეცდომების გამოსწორებაში აუმჯობესებს, ამიტომ მცირე სვლების პირობებში ეს უპირატესობა მცირდება ან ქრება

განმტკიცებით სწავლებით[2] ხელოვნური ინტელექტის აგენტები უმთავრესად შეცდომების გამოსწორებას სწავლობენ, ამიტომ მათი უპირატესობა იმაზეა დამოკიდებული, თუ რამდენ სვლას აძლევენ. ჩინეთის მეცნიერებათა აკადემიისა და ცინჰუას უნივერსიტეტის მკვლევრებმა 4 და 8 მილიარდი პარამეტრის მქონე Qwen3 მოდელები ოთხ ინტერაქციულ ამოცანაზე გაწვრთნეს, მათ შორის უჯრედოვან თავსატეხზე, კოდის წერასა და მონაცემთა ბაზის მოთხოვნებზე. შემდეგ მკვლევრებმა სვლების ლიმიტი შეცვალეს. როცა აგენტებს ბევრი სვლა ჰქონდათ, გაწვრთნილმა მოდელებმა გაუწვრთნელს აშკარად აჯობა. როცა სვლები ცოტა იყო, უპირატესობა შემცირდა, ზოგ ამოცანაზე კი საპირისპიროდ შემოტრიალდა.

ერთსა და იმავე ვითარებაში გაწვრთნილმა აგენტებმა უკეთესი მომდევნო სვლა იმ შემთხვევათა ნახევარზე ნაკლებში აირჩიეს, რომელთა შეფასებაც ავტორებმა შეძლეს. სამაგიეროდ, ხელოვნურად შეტანილი შეცდომის შემდეგ მათ კოდის წერის ამოცანა შემთხვევათა 39%-ში მაინც ბოლომდე მიიყვანეს, საბაზისო მოდელმა კი – 23%-ში. ავტორების შემოთავაზებული გამოსავალი, BudgetMix, ყოველ მცდელობას შემთხვევით შერჩეული სვლების ლიმიტით წვრთნის. მაქსიმალური ლიმიტის მეოთხედზე მან სტანდარტულ წვრთნას საშუალოდ 7.5 პროცენტული პუნქტით აჯობა, ხოლო სვლების სრულ რაოდენობაზე სტანდარტული წვრთნის შედეგი გაიმეორა. პრაქტიკაში გაშვებული აგენტები ხშირად უფრო მკაცრ შეზღუდვებში მუშაობენ, ვიდრე წვრთნისას ჰქონდათ. კვლევაში მხოლოდ პატარა ღია მოდელები შეამოწმეს და ავტორებიც აღნიშნავენ, რომ მათი შემოთავაზებული გადაწყვეტები წინასწარია. ■

What Does Multi-Turn Reinforcement Learning Really Improve in LLM Agents?

Kejian Zhu et al. · Key Laboratory of Cognition and Decision Intelligence for Complex Systems, Institute of Automation, Chinese Academy of Sciences; School of Artificial Intelligence, University of Chinese Academy of Sciences; Tsinghua University

გამოქვეყნდა: 4 ნოემბერი 2026

ჩვენი სრული შეჯამება ai.org.ge/papers/2026-11-07-turn-budget

arXiv-ის ანოტაცია · სრული სტატია (PDF) · Hugging Face

მსჯელობის მოდელი სწავლობს, როდის გაჩერდეს

7-მილიარდპარამეტრიან მოდელს ასწავლეს, ზედმეტი ფიქრის დაწყების ადგილას მოკლე დაბოლოება ამჯობინოს, რის შედეგადაც მათემატიკის ამოცანებზე მისმა პასუხებმა 40%-ზე მეტით იკლო, სიზუსტე კი არ დაკლებია

მსჯელობის მოდელი შეიძლება ისე გაწვრთნან, რომ ფიქრი შეწყვიტოს, როგორც კი პასუხისთვის საკმარისი მასალა ექნება, სიზუსტე კი არ დაკარგოს. სიანის ძიაოთუნგის უნივერსიტეტისა და Tencent-ის WeChat AI-ის ჯგუფმა საკუთარი მეთოდი, LoCo, 7-მილიარდპარამეტრიან DeepSeek-R1-Distill-Qwen-7B მოდელზე გამოცადა. LoCo მოდელისავე ჩანაწერებში პოულობს იმ საფეხურებს, საიდანაც ზედმეტი ფიქრი იწყება. მსჯელობა თითოეულ ასეთ წერტილამდე უცვლელი რჩება. ამ ადგილიდან მოდელი უფრო მოკლე დაბოლოებებს წერს, რომლებიც მაინც სწორ პასუხამდე მიდის, შემდეგ კი წვრთნისას სწავლობს, გრძელ ორიგინალებს ეს მოკლე დაბოლოებები ამჯობინოს.

მათემატიკის ხუთ შეფასების ტესტში (ბენჩმარკში) გაწვრთნილმა მოდელმა 42–45%-ით ნაკლები ტოკენი დაწერა, სიზუსტე კი შეინარჩუნა ან გააუმჯობესა. 2024 წლის American Invitational Mathematics Examination-ის, მათემატიკური შეჯიბრების, 30 ამოცანაზე მოდელმა შემთხვევათა 54%-ში გასცა სწორი პასუხი, საწყისმა მოდელმა კი – 51%-ში. პასუხები დაახლოებით 13,500 ტოკენიდან 7,400-მდე შემცირდა. მართალია, მოდელი მხოლოდ მათემატიკაზე გაწვრთნეს, მაგრამ პროგრამირების სამ შეფასების ტესტშიც 23–36%-ით ნაკლები ტოკენი დაწერა და სიზუსტე არც იქ დაუკარგავს. რაც უფრო მოკლეა მსჯელობა, მით უფრო იაფი და სწრაფია პასუხის მიღება. თუმცა მეთოდი მხოლოდ ამ ერთ მოდელზე გამოცადეს, ყველაზე რთული ტესტები კი პატარაა. ■

Think Less, Locally: Local Preference Learning for Reasoning Compression

Muyao Yuan et al. · MOEKLINNS, School of Computer Science and Technology, Xi'an Jiaotong University; WeChat AI, Tencent Inc.

გამოქვეყნდა: 3 ნოემბერი 2026

ჩვენი სრული შეჯამება ai.org.ge/papers/2026-11-07-think-less

arXiv-ის ანოტაცია · სრული სტატია (PDF) · Hugging Face · კოდი

[2] **განმტკიცებით სწავლებით** ცდისა და შეცდომის გზით წვრთნა, როცა მოდელი შედეგისთვის ჯილდოს იღებს

რადარს მიღმა

მნიშვნელოვანი ნაშრომები და ავტორები, რომლებიც დიდმა გამოცემებმა ვერ შენიშნეს. ყველა მტკიცება ავტორისაა.

ამომრჩეველს თავად ხელოვნური ინტელექტის ინდუსტრია არ მოსწონს, ამტკიცებს ბერკლის პროფესორი

ბენ რექტი, კალიფორნიის უნივერსიტეტის (ბერკლი) ელექტროინჟინერიისა და კომპიუტერულ მეცნიერებათა პროფესორი, სახელმძღვანელო „Patterns, Predictions, and Actions“-ის თანაავტორი

arg min · *“Less Popular Than Coal”* · 4 ნოემბერი

რექტი ამტკიცებს, რომ მონაცემთა ცენტრების წინააღმდეგ მიცემული ხმები აჩვენებს, რომ ამერიკელებს მთლიანად ხელოვნური ინტელექტის ინდუსტრია არ მოსწონთ, შენობები კი მისი ყველაზე თვალსაჩინო ნიშანია. მისი თქმით, ტექნოლოგიის დანერგვა და ეკონომიკური მოგება იმდენად მცირე ჯგუფის ხელშია თავმოყრილი, რომ უმრავლესობას ხელშესახებ სარგებელს არ აძლევს. ავტორი მოდელების შემქმნელებს მოუწოდებს, დამსაქმებლებს უკეთესი მიმართულება მოსთხოვონ და ღია წერილით არ დაკმაყოფილდნენ. [argmin.net]

რატომ დარჩა შეუმჩნეველი მოკლე წერილი ავტორის პირად ბიულეტენში

ამერიკის შტატები სკოლებში ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების წესებს ერთმანეთისგან იწერენ

შაჰან ალი მემონი, ჯევინ უესტი და ოთხი თანაავტორი, მკვლევართა ჯგუფი, რომლის უფროსი წევრი, ჯევინ უესტი, ვაშინგტონის უნივერსიტეტის ინფორმაციის სკოლის პროფესორი და ინფორმირებული საზოგადოების ცენტრის (Center for an Informed Public) დამფუძნებელი დირექტორია

arXiv · *“U.S. State Guidance on AI in K-12 Education: A Comparative Content and Citation Analysis”* · 4 ნოემბერი

ავტორებმა სკოლებისთვის 35 შტატისა და პუერტო-რიკოს მიერ გამოქვეყნებული სახელმძღვანელო პრინციპები შეადარეს და დაადგინეს, რომ დოკუმენტების 97% მონაცემთა კონფიდენციალურობასა და აკადემიურ კეთილსინდისიერებას ეხება, მაგრამ იშვიათად აზუსტებს, ვინ როგორ უნდა იმოქმედოს ან ვინ აგებს პასუხს. მკვლევართა ცნობით, ზოგი შტატი არაკომერციულ ორგანიზაცია TeachAI-ის სანიმუშო რეკომენდაციებს თითქმის სიტყვასიტყვით იმეორებს. მათი დათვლით, დოკუმენტების ავტორებს შორის მშობლები არცერთ შტატს არ ჰყავს მითითებული, მოსწავლეებს კი მხოლოდ ხუთი ასახელებს. [arxiv.org]

რატომ დარჩა შეუმჩნეველი რეცენზირების პროცესში მყოფი წინასწარი ნაშრომი, რომელიც არცერთ გამოცემას არ გაუშუქებია

ღირს წაკითხვა

ორივე პარტია საარჩევნო კამპანიას მონაცემთა ცენტრების წინააღმდეგ აწარმოებდა

ბენ ტომპსონი · Stratechery · *“AI on the Ballot”* · **4 ნოემბერი**

ტომპსონმა უისკონსინის წინასაარჩევნო რეკლამებში ყველაზე ხშირ თემად მონაცემთა ცენტრები აღმოაჩინა და სვამს კითხვას, რას მოუტანდა ტექნოლოგიურ სექტორს მშენებლობისადმი ამერიკელთა ხანგრძლივი წინააღმდეგობა. [stratechery.com]

რატომ შეცვალა ხელოვნურმა ინტელექტმა პროგრამირება იმაზე მეტად, ვიდრე იურისპრუდენცია

ტიმოთი ბ. ლი · Understanding AI · *“This robotics concept helps explain the jaggedness of frontier capabilities”* · **5 ნოემბერი**

ლი რობოტიკაში ცნობილ სიმულაციისა და რეალობის ნაპრალს იშველიებს იმის ასახსნელად, თუ რატომ ვერ გავრცელდა პროგრამირებასა და მათემატიკაში მიღწეული წინსვლა სხვა პროფესიებზე. [understandingai.org]

როგორ ატყუებენ მოდელები ერთმანეთს თამაშში

დვარკეშ პატელი · Dwarkesh Podcast · *“The benchmark where AIs have to lie to win”* · **5 ნოემბერი**

პატელმა დაახლოებით 20,000 დოლარი დახარჯა მოდელებისთვის ფარული როლების თამაშზე, რომელიც აჩვენებს, რამდენად კარგად ხლართავენ ისინი ერთად ინტრიგებს და სად უმტყუნებთ გრძელვადიანი დაგეგმვა. [dwarkesh.com]

სკეპტიკოსი წონების ჩასწორების შესახებ განცხადებებს აფასებს

შონ გედეკე · seangoedecke.com · *“LLMs are not superhuman at reading and writing neural network weights”* · **3 ნოემბერი**

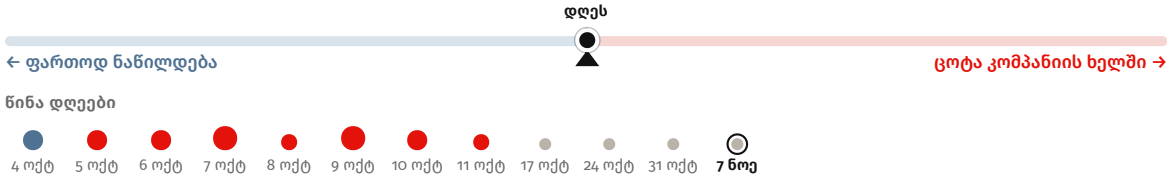
გედეკე ამტკიცებს, რომ ქსელის წონებზე იმ სამუშაოს, რასაც ახალი ნაშრომი GPT-6 Astra-ს ადამიანზე აღმატებულ უნარად წარმოაჩენს, გამოცდილი მკვლევარი ადამიანიც შეასრულებდა. [seangoedecke.com]

სასწორი

ხელოვნურ ინტელექტზე ძალაუფლება ცოტა კომპანიის ხელში იყრის თავს თუ უფრო ფართოდ ნაწილდება?

ყოველდღე ვაფასებთ, დღის ამბები ამ ბალანსს რომელი მიმართულებით ცვლის.

მკაფიო ცვლილება არ არის

ბოლო 7 ნომერი: 3 — ცოტა კომპანიისკენ, 4 — მკაფიო ცვლილების გარეშე

წინა ნომერთან (31 ოქტ) შედარებით: **ცვლილება არ არის**

ხელოვნურ ინტელექტზე ძალაუფლების ბალანსი ამ კვირაში არცერთ მხარეს არ გადახრილა. ამომრჩევლებმა მთელ ამერიკაში მონაცემთა ცენტრების ადგილმდებარეობის გადაწყვეტაში ხმა მოიპოვეს, ფასების ომმა შეამცირა თანხა, რომელსაც კომპანიები ლაბორატორიებს უხდიან, ხოლო ინვესტორებმა როგორც OpenAI-ის, ისე Anthropic-ის შეფასება ჩამოწიეს. საპირისპირო მხარეს კი SpaceX-მა, Aramco-მ და Marvell-მა მეტი ინფრასტრუქტურა მოიპოვეს, დახურულმა მოდელებმა ფასისა და ხარისხის შეფარდებით პირველობა დაიბრუნეს, ხოლო Anthropic-მა საკუთარი აჩქარების ერთადერთ გარე აუდიტში მთავარი მტკიცებულებების უდიდესი ნაწილი დაფარა. 53 ამბიდან 39 ამერიკულია, ექვსი – ჩინური, სამი – ევროპული, ერთი – იაპონური, ოთხი კი – სხვა ქვეყნებიდან.

როგორ ვაფასებთ ეს ჩვენი სარედაქციო შეფასებაა და არა ზუსტი გაზომვა. ვკითხულობთ ამბებს აშშ-დან, ევროპიდან, ჩინეთიდან, იაპონიიდან და კორეიდან და ვაფასებთ, თითოეული მათგანი კონტროლს ცოტა კომპანიას აძლევს თუ უფრო ფართოდ ანაწილებს.